

„To ni manjšinski kongres ampak zborovanje vsenemcev“

Tako so Baski obsodili londonski kongres manjšin in zapustili sejno dvorano

London, 16. julija. Letošnje zasedanje kongresa narodnih manjšin v Evropi je še bolj burno, kot je bil lanski kongres v Zenevi, ki se je večji del pečal z židovskim vprašanjem. Boleča točka letošnjega dnevnega reda sicer niso več bili židje, ampak Baski in je s tem bila že sama po sebi dana najlepša priložnost, da se debata zaziblje na politično polje v zvezi s španskim vprašanjem. Kongresu bi imel predsedovati zastopnik slovenskih narodnih manjšin v Italiji dr. Wilfan, ki pa se je pismeno oprostil, da ne more priti, ker je bolan. Predsedstvo je nato prevzel zastopnik madžarske narodne manjšine na Češkoslovaškem. Spočetka, ko je govoril Anglež lord Dickinson, ki je predlagal, naj velesile sklepne sporazum o zaščiti narodnih manjšin, in Henlein, voditelj sudetskikh Nemcev na Češkoslovaškem, za njim pa polkovnik Malon, je bila debata še kolikor toliko mirna.

Ko pa se je dvignil zastopnik Baskov in začel svojo obsežno obtožnico proti postopanju velesil, ki da so dovolile, da je narod Baskov, najstarejši narod v Evropi skoraj izkrmel v borbi za narodno svobodo, se je dvignil v dvorani hrup in so številni delegati zahtevali, da svojega govora ne sme nadaljevati. Tudi predsednik kongresa manjšin se je pridružil temu stališču,

češ, da Baski po pravilih, veljavnih za kongres narodnih manjšin, nimajo besede, ker niso nikjer pripravljeni kot manjšinski narod in jih kot take nista pripoznali niti Španija, niti Francija. Baskovski zastopstvo je nato z velikim ogorčenjem zapustilo manjšinski kongres, na katerem niti besede ni dobilo in ki je brez debate odklonil resolucijo, ki so jo Baski predložili. Ta resolucija vsebuje hude obtožbe proti Nemčiji in Italiji, ki ju imenuje poklicni zaliraki narodnih manjšin v mejah njihovih lastnih držav, kakor tudi v vprašanju Baskov. Baskovski delegat je zapil po strmeči dvorani, da to ni nikakšen kongres narodnih manjšin, da je to čisto navadna laž in utvara, kajti to, kar imenujejo manjšinski kongres, ni nič drugega kakor vsenemsko zborovanje.

»Saj nam je znano,« je dejal baskovski delegat Labayen, »da ta zasedanja denarno vzdržuje Nemčija, ki že ve, zakaj doprinaša tako velike žrtve.« Nato so Baski dvorano zapustili in imeli svojo lastno sejo na drugem kraju.

Baskom so ploskali tudi številni delegati drugih narodnih manjšin, med njimi zastopnik Židov, zastopnik poljske narodne manjšine na Nemškem in zastopnik danske narodne manjšine v Nemčiji. Slovenski delegati so bili tiho. Madžari in Henleinovi tovariši so burno protestirali.

Končno se je dvignil predsednik kongresa in je izjavil, da kongres do sedaj ni imel navade pripuščati kakršnekoli napade proti določenim državam. Izjeme tudi sedaj ne more dovoliti. Delegat Baskov, Delaceta, se je med predsednikovim govorom vrnil in takoj začel čitati izjavo, da Baski zapuščajo kongres ter dodal sledeče besede: »Upali smo, da bo zmagal sklep, v katerem kongres narodnih manjšin protestira proti napadalcem na našo deželo, toda prepričali smo se na lastne oči, da to ni v skladu s politiko kongresa, ki očitno zasleduje svoje lastne cilje.«

Poziv Angliji

S tem incidentom je bil kongres narodnih manjšin takorekoč zaključen. Praznega besedičenja so bili namreč vsi siti. Kongres je še izglasoval končni sklep, v katerem poziva Anglijo, naj ona prevzame vodstvo v borbi za zaščito narodnih manjšin. Narodne manjšine namreč v polnem obsegu priznavajo moralno moč, s katero razpolaga Velika Britanija in ki je dovolj močna, da bi vsem evropskim narodnim manjšinam pripomogla, da si izboljšajo svojo usodo. Anglija naj bi predvsem izkoristila Zvezo narodov, kjer narodne manjšine do sedaj takorekoč niso imele nobenega glasnika in zagovornika.

Bojno razpoloženje na Japonskem

Tri milijone japonskih prostovoljcev čaka na poziv
Posredovanje velesil v Tokiu

London, 16. julija. Reuter poroča, da sta se angleška in ameriška vlada že zedinili, da bosta pri japonski vladi napravili skupen korak za ohranitev miru in dosežanje političnega stanja na Daljnem vzhodu. Anglija in Amerika bosta japonsko vlado prosili, naj ne misli na kakšno nasilno rešitev svojega spora s Kitajsko, ampak naj se posluži prijateljskega načina. Sprva so Anglija, Francija in Amerika mislile napraviti sporazumen trojni korak, toda ameriški poslanik je izjavil, da tako obsežno posredovanje ameriška vlada ne želi, ker neče napraviti na Japonskem vtisa, da gre za organizirano protijaponsko fronto. Nameni sovjetske Rusije niso znani. Francija bo svoje posredovanje opravila samostojno. V političnih krogih pričakujejo, da bo to posredovanje velesil na Japonskem rodilo svoje prve uspehe prve dni prihodnjega tedna.

Iz Japonske prihajajo poročila, da vlada po vsej državi bojno razpoloženje. Začela se je močnejša propaganda, ki hoče med narodom ustvariti voljo za nadaljnje žrtve, ki so potrebne za bodočnost japonskega imperija. Državni tiskovni urad se je razvil v pravečo propagandno ministrstvo, ki daje navodila tisku, kako naj navdušujejo ljudstvo za izvedbo japonskih teženj na Kitajskem. Začeli so zbirati tudi že prostovoljce. Po Reuterjevih poročilih je imela propaganda silen uspeh in se je do sedaj prijavilo že tri milijone bivših

bojnikov, ki so pripravljeni odzvati se na prvi poziv ter odkorakati na Kitajsko braniti japonske pravice. Drugo Reuterjevo poročilo pravi, da je Japonska izkrenala na kitajskih tleh, odnosno v Mandžuriji že 12. divizijo, ki jo je poslala proti Pekingju in Tienčinu.

A tudi iz Nankinga prihajajo poročila o veliki nervoznosti, ki je zavladala po vsem severnem delu Kitajske in o vedno bolj gorečem ognju kitajske mladine, ki zahteva, naj se kitajski narod vendarle upre nadaljnjemu razkosavanju do-

movine po Japoncih. Iz Nankinga je odšlo do sedaj že osem modernih oboroženih divizij proti severu. Reuter pravi, da so kitajsko vojsko zadnjih šest mesecev vežbali nemški častniki, ki jih je na Kitajskem nekaj stotin, med tem ko so sovjetski generalstabsni častniki vodili gradnjo utrdb. Navzlic temu pa se kitajska vlada trudi, da bi dosegla mirno poravnava tega spora, ker se očitno še ne čuti dovolj močne, da bi se vrgla v borbo z Japonci.

Sangaj, 15. julija. AA. (DNB) Po poročilu očitno od oblasti inspiriranega lista »Takungpau« zahteva Kitajsko v bistvu tele

1. Obnovitev stanja pred 8. julijem; 2. Umik novi hjaoponkih čet; 3. Nova denarna odškodnina trgovcem in državljanom; 4. brezpogojna obnovitev mirovnega stanja.

Trojni pomorski pakt Anglija-Rusija-Nemčija: Podpis v ponedeljek

London, 16. jul. Danes bi imel biti slovesen podpis pomorskega sporazuma, sklenjenega med Anglijo in sovjetsko Rusijo, na katerega bi se priključil tudi angleško-nemški pomorski sporazum od marca 1936, tako da bi nastal neke vrste trojni pomorski sporazum med Anglijo, Rusijo in Nemčijo glede omejitve oboroževanja na morju in ohranitve stalnega razmerja med pomorskimi silami vseh treh držav. Podpis tega pakta je bil že enkrat preložen. Tokrat so objavili, da bo

podpis prihodnji ponedeljek. Nastopile so namreč neke težave čisto tehnične narave, tako da ni bilo mogoče sestaviti besedila pravočasno. Pomorski sporazum namreč predpisuje, da se morajo države podpisnice medsebojno informirati o gradnji novih ladij, kakor tudi o njihovi oborožitvi. Nemčija je temu ugovarjala, toda do prihodnjega ponedeljka bodo našli besedilo, ki bo tudi njo zadovoljilo.

Konec vladne krize v Belgiji

Bruselj, 16. julija. Namesto odstopivšega pravosodnega ministra Lavaleya, ki se je osvoval zaradi svojega predloga o amnestiji vseh dezerterjev in veleizdajalcev iz svetovne vojne, je bil imenovan za novega pravosodnega ministra član liberalne stranke Maistreau.

4400 bomb so našli pri anarhistih v Valenciji

Valencija, 16. julija. Policijske oblasti so pravice nedavno hišno preiskavo na večjih krajih mesta ter so neprimerno odkrile v kletnih prostorih anarhistične organizacije ogromno skladišče bomb. Vso noč so odvažali bombe v vojaška skladišča ter jih našli vseh skupaj 4400. Našli so tudi nad 500 zabojev orožja, modernih pušk in strojnice ter pripadajočo municijo. Voditelji anarhistične organizacije so zaprli.

Spor zaradi maršalskega trupla poravnal

Varšava, 16. julija. AA. Po večerajšnji avdienci zunanjega ministra Becka pri predsedniku republike so objavili tole poročilo:

Krakovski nadškof Sapieha je poslal po apostolskem nunciju predsedniku republike pismo, v katerem poudarja, da s prenosom posmrtnih ostanke maršala Pilsudskega ni nameraval niti najmanj žaliti dostojanstva predsednika republike. Ker so ta prenos tolmačili kot žalitev avtoritete g. predsednika, ga obžalujem, izjavlja dalje nadškof Sapieha in zagotavljam g. predsednika republike o svoji neomajni zvestobi. G. predsednik republike je vzel pismo kneza Sapieha na znanje. Vlada smatra, da je na ta način ta spor dokončno urejen.

Pat poroča, v tej zvezi s pristojnega mesta, da je nadškof Sapieha že prej izjavil, da so kraljeve grobnice v vavelski katedrali ne samo cerkveno svetišče, temveč tudi nacionalni Panteon in da se v bodoče nihče ne bo smel dotakniti krst, ki tamkaj leže brez poprejšnjega dogovora s predsednikom republike. Poljsko časopisje pozdravlja rešitev tega spora, ki je spravljal nadškofa Sapieha v nasprotje tako z javnim mnenjem, kakor s poljsko vlado.

Vesti 16. julija

Po statistiki Društva narodov živi na zemeljski skorji 2100 milijonov ljudi. Številka sicer ni točna, ker se težko določi točno število Kitajcev, vendar bo po vsej priliki odgovarjala dejanskemu stanju.

Industrijska produkcija na svetu je v letu 1936 poskočila za približno 16%. Prav za toliko je poskočila tudi vrednost blaga v svetovni trgovini.

Za načelnika španske fašistične falange je general Franco imenoval San Rodriguez. Kakor znano, je dal general Franco zapreti in morda že ustreliti prejšnjega voditelja falange Hedillo.

Mednarodni letalski kongres bo konec tega meseca v Budimpešti. Zastopane bodo skoro vse države.

Po povratku iz Pariza je sv. oče takoj sprejel kardinala Pacellija. Papež je bil zadovoljen z uspehom in toplim sprejemom, ki ga je bil Pacelli deležen v Franciji.

Šef jugoslovanske generalnega štaba general Nedić je v družbi šefa romunskega generalnega štaba Sikitiya večeraj obiskal šefa francoskega generalnega štaba generala Gamelina. Pomenek je trajal daljši čas.

Velika debata o zunanji politiki bo v ponedeljek v angleški spodnji zbornici. V sredo pa bo razprava o predlogu kraljevske komisije za razdelitev Palestine.

Zadet od kapi je umrl senator Robinson, voditelj demokratske večine v ameriškem senatu. Star je bil 65 let in je bil v senatu že 24 let.

Spor med poljsko vlado in nadškofom Sapieho se je poravnal. Nadškof se je opravičil z izjavo, da ni mislil žaliti predsednika republike s tem, da je dal prenesti posmrtno ostanke maršala Pilsudskega v novo grobnico.

Nova odkritja na polju kozmetičnih žarkov in nova odkritja o prenosu energije v brezkončne medplanetne prostore so se posrečila učenjaku Nikoli Tesli.

Ameriško letalo »Clipper«, ki je preletelo nedavno Atlantik iz Amerike v Evropo, je večeraj spet odletelo iz irskega letališča v Foynes nazaj v Ameriko.

Svoje počitnice je za nekaj tednov odložil ameriški predsednik Roosevelt zaradi dogodkov na severnem Kitajskem.

Turškega zunanjega ter notranjega ministra, ki se mudita v Moskvi, je večeraj sprejel predsednik Sveta ljudskih komisarijev Molotov. Zvečer pa je bila gostom na čast prirejena gala večerja.

Pristaži angleške delavske stranke in fašistične stranke so se v severnem okraju Londona spopadli. Fašisti so imeli namreč šod, ki so ga motili delavci. Šele policija je naredila red.

Z neznanoto večino so večeraj angleški konservativci obdržali poslanski mandat v Nord Dorsettu proti liberalcem.

Japonska bo skušala na miren način poravnati spor s Kitajsko. Če pa ne bo šlo, potem se čuti Japonska dovolj močno, da s svojo vojaško silo zaključi vrsto konfliktov na severnem Kitajskem.

V Berlinu je umrl bivši nemški zun. minister Walter Simon. Kot tak je leta 1918 pripravil nemške mirovne predloge in z njimi odpotoval na pogajanja v Versailles.

Čim dalje večje ogorčenje so pojavila v Iraku proti načrtom o razdelitvi Palestine. V Bagdadu bodo priredili muslimani velikanski protestni shod.

Na italijanskem vojaškem letališču Malcenzi je večeraj strmoglavilo lovsko letalo. Letalo se je zdrobilo, pilot pa ubil.

Romunski kralj Karol se še vedno mudi v Parizu ter si je nazadnje ogledal romunski paviljon na svetovni razstavi.

„Dinastija“ Kaganovičev

Varšava, 16. julija. Iz Moskve poročajo, da vpliv najzgodnejšega Stalinskega sodnika, žida Kaganoviča, neprestano raste. Tako je bil namesto odstavljene tajnika osrednjega izvršnega odbora komunistične stranke Akulova imenovan Kaganovičev nečak Gorkin (Heissmann).

Vremenska postaja na ledeni pločji

Moskva, 16. julija. Sovjetska vremenska opazovalna postaja, ki je bila postavljena na ledeni pločji v bližini Severnega tečaja, se je začela pomikati naprej. Od takrat, ko je bila ustanovljena pa do danes, to je v dobrih šestih tednih, se je pomaknila za 352 km proti Spitzbergom in Grönlandu, in se še vedno pomiče po 4 km na dan.

Earhartove ne iščejo več

Newyork, 16. julija. AA. (Stefani) Letala, po številu 60, ki so iskala pogrešeno letalko Earhartovo okrog otoka Howland, so se vrnila na matično ladjo »Lesington«. Ker je bilo vse njihovo iskanje zaman, ga ne bodo več obnovili.

Italijanski listi manjši

Rim, 12. julija. Italijansko ministrstvo za časopisno propagando je izdalo uradno poročilo, iz katerega izhaja, da od 15. julija dalje italijanski listi ne bodo smeli imeti večjega obsega kakor 8 strani. Ta ukrep je postal potreben zaradi tega, ker primanjkuje celuloze in so zato cene previsoke.

Težka železniška nesreča v Franciji

Pariz, 12. julija. m. Na železniški postaji Lemagne se je sinoči pripetila težka železniška nesreča. Brzovlak je zavozil v potniškega, ki je stal na postaji. Večje število potnikov je bilo na mestu mrtvih, še večje število pa jih je bilo težje in lažje ranjenih.

Kockanje za usodo Španije

Ali angleški predlogi - ali skok v temno noč (Eden)

London, 16. julija. Sinoči je v spodnji zbornici poslanec major Atlee ostro kritiziral angleške predloge za prenosno nadzorovanje Španije. Dejal je, da je Eden napravil jalov poskus združiti mnenja, ki se ne dajo združiti in da je s svojim predlogom napravil poklon Italiji in Nemčiji, ki jima angleški načrt enostavno izroča v roke usodo Španije. Usodno je, da se je Anglija zopet vdala pritisku fašističnih držav. Po njegovem mnenju angleških predlogov nobena država ne bi smela vzeti v obzir, dokler zadnji prostovoljec ni zapustil španskega ozemlja.

Zunanj minister Eden je nato vstal in voditelju opozicije odgovoril, naj nikar ne obsoja poskusa angleške vlade, ki je dejansko rešil mir v Evropi. Ako bi se pripetilo, da politika nevmešavanja, ki je do sedaj zadrževala razne velesile, da se vled nasprotujočih si interesov v Španiji ne skočijo v lase, propade, potem nastopi doba, ki zna biti zelo nevarna za nadaljnji obstoj miru. Angleški predlogi zmanjšujejo to nevarnost. In če bodo posamezne države pokazale dobro voljo, jo bodo sploh odstranili. Anglija je svoje mirovno poslanstvo zvesto izpolnila in bo jutri, v petek, na seji odbora za nevmešavanje, prepustila Evropi, naj si reže sama svoj kruh, ker bo svobodno odločila, če angleške predloge sprejme, ali pa jih zavrne in se poda v temno noč bodočnosti.

Francoski pogoji

Francoski veleposlanik Corbin je obiskal zunanjega ministra Edena takoj po seji spodnje zbornice in ga je v imenu francoske vlade zaprosil za nekatera pojasnila z ozirom na angleški predlog. Francoska vlada se najbolj zanima za vprašanje priznanja pravic obema v Španiji borečima se strankama, in za pogoje, ki jih morata obe stranki izpolniti, da zaslužit za priznanje. Francoska vlada hoče tudi pojasniti vprašanje umika prostovoljcev. Corbin je izjavil, da bo francoska vlada angleški načrt, ki obnovo pomorskega in kopnega nadzorstva veče na umik prosto-

voljcev, sprejela. Toda generalu Francu pravice vzklicajo se države ne more priznati tako dolgo, dokler pomorsko nadzorstvo po španskih pristaniščih ni popolnoma izvedeno in dokler ni zadovoljivo rešeno tudi vprašanje umika prostovoljcev.

Italija

Italijanski veleposlanik Grandi je obiskal zunanjega ministra in mu sporočil, da bo italijanska vlada angleški predlog sprejela kot temelj za nadaljnja pogajanja, a da bo posameznim točkam tega predloga napravila svoje pripombe. Za Italijo se zdi nemogoče vezati obnovo nadzorstva na umik prostovoljcev in bo predlagala, naj se general Franco prizna kot vojskujoča se stranka, predno se načne to vprašanje, ki se italijanski vladi zdi skoraj nerešljivo.

Franco postavlja topove pri Gibraltarju

London, 16. julija. V spodnji zbornici so poslanci zopet stavili nekaj vprašanj na vojnega ministra v zvezi z orožanjem Gibraltarja. Tako je poslanec Cocks prebral nekaj podatkov, ki so zbornice osepili. Med drugim je dejal, da so nacionalisti postavili približno 1 km proč od Algirisa na zalivu Getares večje število baterij s topovi, ki imajo 15 in 14 palev kalibra. Podobne topove je general Franco montiral okoli 4 km daleč proč od Algirisa na obali pri Venta de Pelayo. Tik za Gibraltarjem so montirane baterije topov težkega kalibra, kakor tudi večje število protiletalskih topov najnovejšega nemškega izvora. Podobne baterije so bile postavljene pri Puntaarnero v ozadju Getaresa. General Franco je nadalje zgradil močne utrdbne med Puntaarnero in Tarifa v ozadju Gibraltarja ter montiral v Sanroque 5 baterij manjših kalibrov.

Zemljiške špekulacije se množe

Ljubljana, 16. julija.

Splošen pregled o zemljiških špekulacijah in kupcih s hišami nam kaže na zunaj prav veselo sliko, kako so se zadnja leta razvijale kupčije na realitetem trgu. Mnogi ljudje, ki so razpolagali z večjimi vsotami, so hoteli v letih stiske svoj denar investirati v zemljišča in sedaj žanjejo lepe obresti in dobičke, ko so lahko prodali zemljišča za visoke cene, kajti v mestu in bližnji okolici cen parcelam vidno naraščajo. Cene so dvigale do stokrat kar za 50 in celo 100% napram prejšnjim, ko se niso bile v okolici urejene javne prometne prilike.

Prav zanimivi so primerjalni podatki za leta od 1934 do letos. Žal za prvo letošnje polovico še niso vsi podatki zbrani, pa računati je, da so zemljiške in hišne kupčije tudi letos dosegle že prav velikansko milijonsko vsoto. V prvi polovici l. 1934, ko je še vedno vlada gospodarska kriza in zlasti pomanjkanje razpoložljivega kapitala, je bilo za znamovani pri merodajnih upravnih oblastvih 464 kupnih pogodb za celotno kupno vrednost 28 milijonov 845.000 din. V letu 1935 pa za prvih 6 mesecev 466 kupnih pogodb za vrednost 45.771.200 dinarjev. Naslednje leto 1936 je bilo 482 kupnih pogodb za vrednost 49.545.000 din. Po vseh podatkih in informacijah bo letos prva polovica izkazala še znaten napredek kupnih pogodb in je bila že dosežena vrednost nad 50 milijonov dinarjev.

Določilo finančnega zakona iz leta 1936 glede kontrole zemljiških špekulacij v obmejnih conah, kamor spada skoraj vsa Slovenija razun nekaterih dolenskih okrajnih sodišč, je obrodilo pozitiven uspeh v tem pogledu, da se je preprečilo poseganje tuja po naši lepi zemlji in je kontrola glede prodaj zemljišč prav vestna in stroga. So pa mnogi špekulanti domačini, ki so izkušeno poznali realiteta trga in ki znajo voditi prav rafinirano preračunane kupčije z zemljišči, da se jim v zemljo investirani kapital množi kakor podganji rod.

Zemljiška knjiga okrajnega sodišča izkazuje le manjše kupne pogodbe, kajti večje pogodbe, ki so bile sklenjene junija, se nahajajo še pri davčnih uradah ali pri zemljiškoprometni komisiji, ki običajno posluje dvakrat na mesec po potrebi. Kakor čujemo, je neko ljubljansko tekstilno industrijsko podjetje, ki se je pred kratkim ustanovilo, nakupilo v bližini Medvod večji kompleks sveta, kjer namerava zgraditi tovarniške objekte. V Ljubljani je bila prodana neka vila z lepim vrtom v Poljanskem predmestju za 665.000 din. V bližini cerkve Sv. Srca Jezusovega je bila dalje prodana neka hiša za 415.000 dinarjev.

Nekaj zgodovine „Slona“

Stara ljubljanska tradicija pripoveduje, da je pred deset in desetletji neki cirkus vodil po sedanji Prešernovi ulici velikanskega slona, ki je bil prav čudo za takratne Ljubljančane. Vse je drvelo občudovat to žival. V spomin na ta dogodek so Ljubljančani ulico, ki je bila takrat ozka pot, krstili v »Elefantengasse«. Od tu pa si je hotel, ki je bil zgrajen ob njej, nadel svoje ime. »Slon«, ki so

Čehoslovaški bogoslovci v Mariboru

Maribor, 16. julija.

Snoči je prispelo s praškim brzovlakom v Maribor 21 čehoslovaških bogoslovcev, ki so namenjeni na kongres Slavicae Chatolicae v Ljubljano. Maribor jim je priredil na kolodvoru slovesen sprejem. Prišli so predstavniki in člani katoliških in narodnih društev, zastopniki SKAS, pozdravil pa jih je prvi bogoslovec Ignac Završnik, za tem predsednik JČ lige dr. Kukevec, predsednik Češkega kluba Bureš, za Slomškovo družino pa ravnatelj Hrastelj. Eden od gostov se je za lep sprejem srčno zahvalil, potem pa so bogoslovci zapeli našo in čehoslovaško narodno himno. Prenočili so v bogoslovju, danes so pa napravili izlet z avtobusom v Rogaske Slatine in k Sv. Roku nad Smarjem pri Jelšah. Jutri zjutraj bodo ob 7. prisostvovali sv. maši na Slomškovem grobu, čez dan si bodo ogledali Maribor in okolico, zvečer pa se vrši v avli bogoslovja pozdravni večer. V soboto odpotujejo v Ljubljano.

Kraljica Marija v Dubrovniku

Dubrovnik, 16. julija. m. Včeraj se je semkaj pripeljala iz Miločera Nj. Vel. kraljica Marija. Takoj po svojem prihodu v mesto se je odpeljala v knežji dvor, kjer ji je bilo pripravljeno kosilo. Čim so meščani zvedeli za kraljičin prihod, se je zbrala velika množica ljudi pred knežjim dvorom ter kraljici prirejala prisrčne ovacije.

Francozi bodo gradili cerkev v Belgradu

Belgrad, 16. julija. m. Iz Pariza poročajo, da je bil tamkaj ustanovljen odbor, ki je začel zbirati prostovoljne prispevke za graditev cerkve v Belgradu kot spomin na 45 tisoč padlih francoskih vojakov na solunski fronti. Nova cerkev, ki jo mislijo Francozi zgraditi v Belgradu, bo stala v bližini dosedanje francoske cerkve na Kotežu.

Nova palača poštnega ministrstva

Belgrad, 16. julija. m. Na Aleksandrovi cesti nasproti narodne skupščine dovršujejo novo palačo za pošto ministristvo in pošto hranilnico. Palača bo zgrajena najmoderneje. Sedaj je napravljena tudi že razporeditev posameznih prostorov v tej palači. Poleg oddelkov, ki so namenjeni za pošto ministristvo in pošto hranilnico, bodo v zgradbi še prostori, v katerih bodo nameščeni pošto brzojavni aparati. Ti aparati pa bodo tu samo začasno, ker namerava pošto ministristvo modernizirati brzojavno službo. To se bo izvršilo istočasno s položitvijo kabla od Belgrada, Zagreba, Maribora do avstrijske meje. Ob tej priliki bodo zamenjani dosedanj zastareli aparati z najmodernejšimi teletipi, ki imajo obliko pisalnih strojev. V šestem nadstropju palače bo pel tudi radio.

Belgrad brez godbe po lokalih

Belgrad, 16. julija. m. Zaradi visokih taks, ki jih morajo plačevati lastniki lokalov za godbo v svojih prostorih, so sedaj tudi v Belgradu sklenili, da odslej naprej ne bodo več vzdrževali nobene godbe.

Belgrad, 16. julija. m. Na današnji seji bo senat sprejel zakonski predlog o podporah večjemu številu prosilcev, ki jih je pretekli teden sprejela narodna skupščina.

Naročajte Slovenski dom!

ga sedaj začeli podirati in so te dni že izvršili prva pripravljala dela, ima za seboj prav lepo in zanimivo zgodovino. Uprava hotela hrani še prav stare prijave knjige, iz katerih se bleste zelo sloveča imena. Mnogi avstrijski veljaki, aristokrati in politiki so ložirali pri »Slonu«. Marsikdo se še kot mlad deček spominja na velike ovacije, ki jih je Ljubljana priredila češkemu grofu Harrachu. Ta je bil drugače na dunajskem dvoru prav vplivna in odločilna politična osebnost. Takratni župan, sedanji senator g. Ivan Hribar, ga je pozdravil in je med drugim izrekel globoko obžalovanje, da »Slovenci nimajo plemstva«, ker bi bil drugače naš položaj odličnejši. Tako nekako približno se je g. Ivan Hribar takrat izrazil. Njegova izjava o slovenskem plemstvu je vzbudila med demokratičnimi Slovenci ostro kritiko in prav pikre opazke.

V zemljiški knjigi spada »Slon« pod vl. št. 88 k. o. Kapucinsko predmestje. Hotel je sprva nosil hišno številko 13a, pozneje pa št. 2. Podjetni Anton Gnesda je po podatkih zemljiške knjige kupil hotel 6. septembra 1876. Na podlagi prisvojitelne listine z dne 10. junija 1882, je za njim podedovala hotel žena Josipina Gnesda, roj. Prossinagg, iz ugledne patricijske družine. Dr. Prossinagg je pred vojno bil zdravnik in je stanoval v Šelenburgovi ulici v hiši, kjer je sedaj »Rio«. Josipina Gnesda je umrla v visoki starosti 25. decembra 1914. Njeni dediči so postali lastniki hotela, na tudi mnogih posestev na Štajerskem okoli Maribora in na Korškem. Dediči so bili: Ivana Gerstner, profesorjeva soproga v Ljubljani, Knafeljeva ulica št. 13, Hermina Rudesch, notarjeva soproga v Radovljici, dr. Max Gnesda, primarij na Dunaju in Anton Gnesda, zasebnik v Ljubljani. Od teh dedičev sta v dneh 13. do 31. oktobra 1917 kupila hotel »Slon« podjetna goriska veletrgovca z manufakture Matija Hedžet in Anton Koritnik za 950.000 kron. L. 1931 pa sta si družabnika imetje razdelila tako, da je postal g. Koritnik edini lastnik hotela »Slon«. V kupni pogodbi sta si gg. Koritnik in Hedžet od lastnikov hotela izrecno izgovorila pravico, da sme hotel še nadalje nositi naslov »Slon«.

Regulacija Pšate od Suhadol do Trzina

Banovina je dala 3 in četrt milijona

Mengeš, 15. jul.

Dočim so bili načrti za uravnavo Pšate od njene izliva v Bistrico do kraja Trzin obravnavani že ponovno ter tudi naprej končani, je ban dr. Natlačen šele letos 2. julija mogel potrditi in podpisati vse potrebne načrte in proračune za uravnavo Pšate od Trzina skozi Loko in Mengeš do Topol in Suhadol. Za ta dela, ki se bodo vršila postopoma po važnosti posameznih odsekov, je določenih 3.250.000 Din. Največ denarja se bo porabilo za izkop zemlje, saj bodo na vsej tej dolžini od Trzina do Suhadol izkopali okroglo 200.000 kub. metrov zemlje in blata. Za ves izkop je določenih 2.212.810 dinarjev.

Velik znesek je določen za zgradbo novih mostov, ki bodo potrebni na vsej tej okrog 6 km dolgi črti. Tako bo potreben na cesti Mengeš-Vodice nov železobetonski most, ki bo veljal 48.500 Din. Zgrajenih bo 6 novih lesenih mostov na posameznih občinskih cestah, ki bodo skupno veljali 141.000 dinarjev. Dalje bo zgrajenih 5 lesenih mostov, čez katere vodijo poljska pota; ti mostovi so cenejši ter bodo veljali skupaj 22.500 Din. Preloženih bo cela vrsta poljskih poti, nekatere v dolžini čez 250 m. Dalje bo zgrajenih na vsej dolžini cela vrsta novih jezov, 18 kamenitih jezov po 12.000 Din, kar bo veljalo 216.000 Din. V Mengšu in v Suhadolah bosta zgrajeni posebni perišči. V Suhadolah bo potrebno odkupiti svinjak in gospodarsko poslopje ob cerkvi, kjer se celotna uravnava Pšate začne.

Koristi ureditve Pšate

Veliko koristi od uravnave Pšate bodo imeli vsi kraji od Suhadol do Trzina. Vsakoletne povodnji so posameznim posestnikom povzročale veliko škodo. Posebno nevarne so poplave poleti, ko nastopa Pšata zaradi svojega hudourniškega značaja ob vsaki nevihti nenadoma ter uničuje senožeti in polja. Po odtekanju vodi pa se rada pojavi snetivost, posebno na travnikih pod Suhadolami, veld česar poginja v teh krajih živna.

Dosedanji tok potoka Pšate se bo po novi ureditvi popolnoma spremenil. Ze takoj ob izhodu iz vasi Suhadole zapusti nova struga sedanjo smer, ki sega v velikem loku tja do hriba. Nova struga bo potekala od Suhadol v skoraj ravni smeri proti vasi Topole. Nov prekop so želeli prebivalci sami, čeprav bo potekal naravnost čez najlepše njive in travnike. Dosedanja ploskev, ki jo obkrožja Pšata, je večinoma obdelan svet, le v južnem delu so slabi travniki, česar so krive ravno etalne poplave, ki jih zdaj tam povzroča Pšata. Z novo strugo čez polje se bo znatno znižala gladina talne vode, obenem pa bo omogočena obdelava polja z žitaricami, kar doslej vprav zaradi rednih poplav ni bilo mogoče.

Enako bo struga Pšate preložena med vasio

Letošnji Mariborski teden

Maribor, 15. julija.

Akvaristična razstava na VI. Mariborskem tednu. Uspehi kluba mariborskih akvaristov so znani naši javnosti že po dosedanjih razstavah na Mariborskih tednih. Člani tega kluba imajo mnogo vzorno urejenih akvarijev in terarijev, ki jih bodo razstavili na VI. Mariborskem tednu. Tako bodo v veliki sobi dekleške meščanske šole na razstavišču razstavili 50 akvarijev z živobarvnimi ribicami in 10 terarijev s strupenimi in nestrupenimi kačami. želvami, kuščarji in drugimi plazilci. Zanimiva bo tudi razstava kaktej in vodnih rastlin, ki je združena z akvaristično razstavo. Na razstavi bodo sodelovali tudi akvaristi iz Gradca.

Nogomet na VI. Mariborskem tednu. Ze prva nedelja VI. Mariborskega tedna, to je 1. avgusta, prinaša dvojce nadvse zanimivih nogometnih tekem. Na lepem športnem stadionu SK Zelezničarja na Tržaški cesti nastopi renomirano moštvo bivšega štajerskega prvaka in amaterskega prvaka Avstrije GAK iz Gradca proti prvaku Slovenije SK Zelezničarju. GAK v zadnjem času sicer ni zavzemal prvega mesta v Gradcu, ker je nekaj njegovih odličnih igralcev odšlo v profesionalne. S podporo svojih mecenov je priznanemu klubu uspelo angažirati več prvorazrednih dunajskih igralcev, ki so moštvo GAK znatno okrepili. To dokazujejo poslednji rezultati, ki jih je klub dosegel v prvenstvu. tekma.

Izredno zanimiva bo tudi predtekma, kjer se srečata reprezentanci nogometnih sodnikov Gradca in Maribora. V obeh moštvih nastopajo znani športni delavci in bivši priznani igralci. To tekmo bo vodil priljubljeni sodnik g. dr. Oton Planinšek.

Za obe tekmi vlada zlasti v Avstriji veliko zanimanje. V Maribor bo za časa VI. Mariborskega tedna dospel poseben vlak iz Gradca, tako, da bo tekmam prisostvovalo tudi mednarodno občinstvo.

Znižanje vizumnih pristojbin za inozemske obiskovalce letošnjega Mariborskega tedna. Na prošnjo »Mariborskega tedna« je ministristvo zunanjih del priznalo vsem inozemskim obiskovalcem letošnjega Mariborskega tedna znižan vizum za 20 Din v kolikor seveda obstojajo še vizumi za dotične

Topole in Mengšom. Tok Pšate se bo seveda zaradi tega močno pospešil, ker bo pot krajša. Od Suhadol do Mengša bo zgrajenih v strugi 8 kamenitih pragov, ker bo struga znatno krajša, pa bo zato treba tok vode omiliti, da ne bo trgala pod seboj struge.

Urnava skozi Mengeš

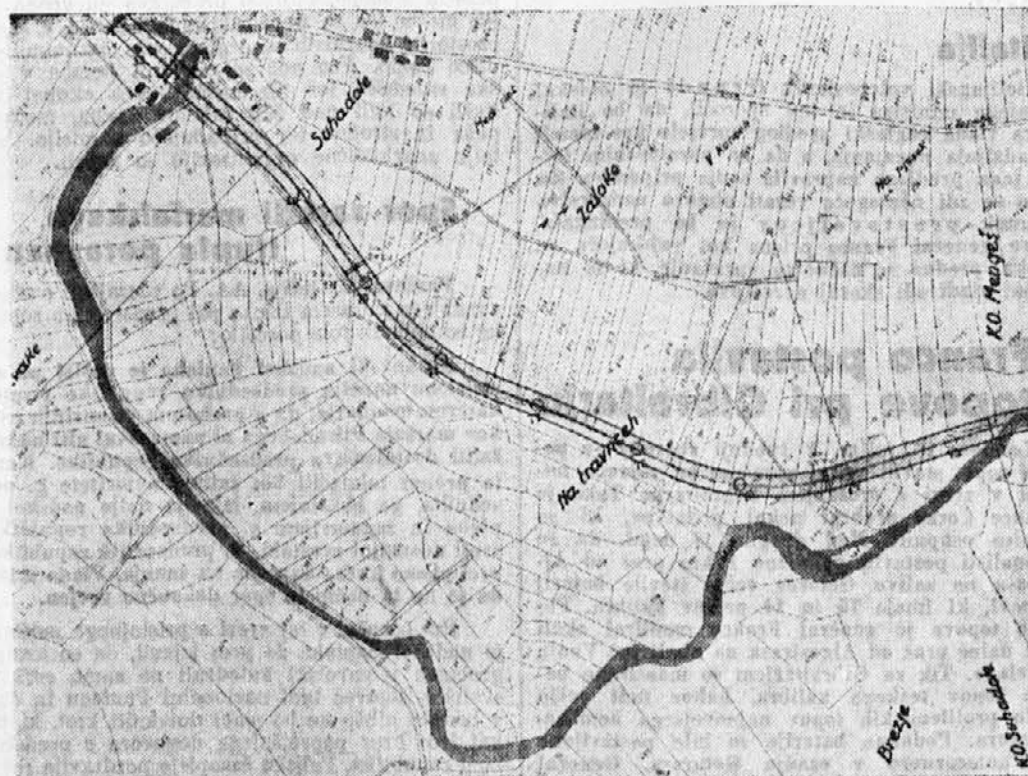
V Mengšu bo Pšata na večih krajih izravnana. Njena smer bo čisto spremenjena. Vsi številni ovinki od Staretovega gradu do Pristave bodo odpravljani. Nova struga bo izpeljana skozi sedanji kostanjev dvored, ki vodi v smeri od župne cerkve v Mengšu proti Staretovega gradu. Sedanja pošpot bo preložena, zgrajen bo nov lesen most. Obnovitev jezov pri tovarni Ropret v Pristavi bo veljala 34.000 din, nova preločena zapornica ob tovarni pa posebej 24.000 din. Sedanji oster ovinek, ki poteka iz njega Mlinščica, bo opuščen, nova struga bo potekala v prekopu 130 m naravnost ter bosta tam zgrajena prag ter preločni jez.

V Loki in Trzinu

Popolnoma bo struga Pšate prestavljena tudi v Loki in Trzinu. Zlasti v Trzinu je zdaj Pšata že resno ogrožala nekatere hiše in gospodarska poslopja, ki stoje tik ob sedanji strugi. Skozi Trzin bo izvršen večji prekop na dveh krajih, in sicer manjši v sredini vasi, večji prekop pa bo izpeljan naravnost čez travnik ob veliki cesti. Na ta način bo velik pritisk vode na hišo župana Colnarja odstranjen. Izkopali bodo tudi nov prekop za razbremenilni jarek, ki poteka v Trzinu od sedanjega Colnarjevega jezja mimo ceste in pod cesto mimo gasilskega doma v Trzinu. Tudi ta razbremenilni jarek bo obenem s Pšato uravnan, v njem bodo zgradili 7 večjih kamenitih pragov.

Na vsem odseku, skozi katerega poteka nova struga Pšate, bodo zgrajeni novi mostovi. Vse naprave in objekti, ki bodo z uravnava Pšate potrebni, so preračunani na 570.000 din; za odkup sveta je določenih 50.000 din, za strokovno nadzorstvo tudi 50.000 din.

S končno uravnavo potoka Pšate bo seveda močno ustrezno vsemu prebivalstvu vseh številnih obljubljenih vasi od Suhadol do Trzina. Saj so tekla prizadevanja za tako dostojno ureditev skoraj polnih 90 let. Zelimo samo, da bi vsaj zdaj, ko so načrti in vsi proračuni že izvršeni, stvar šla nekoliko hitreje od rok. Potrebno bi bilo, da vse prizadete občine vso stvar pospešijo s skupno vlogo na banovino in državo, da že v prihodnji proračun postavita vsaj delne zneske za izvršitev teh velikih načrtov, ki naj naše kraje rešijo vsakoletnih škodljivih povodnji.

Skica nam nazorno kaže staro krivuljasto strugo Pšate ter novo uravnano strugo, ki pričenja sredi vasi Suhadole pri cerkvi. Samo ta prekop bo dolg okrog 900 metrov ter bo veljal skoraj 1 mil. din.

države. Ne glede na to imajo seveda inozemci, ki prihajajo na Mariborski teden in bivajo v Mariboru ali v Jugoslaviji sploh najmanj tri dni, pravico na kopalniški vizum. Izredne važnosti je tudi odločitev ministristva, da plačajo tudi za avtobusne izlete, ne glede na število potnikov, za vsak avtobus pristojbino 20 Din. Spričo velikega zanimanja, ki vlada za letošnji Mariborski teden posebno v Avstriji, je pričakovati še večje število obiskovalcev kot lani.

Iz diplomatske službe

Nov poslanik v Varšavi

Beograd, 15. julija. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kraljevskega namestništva in na predlog predsednika vlade in zunanjega ministra, je imenovan g. Vl. Martinac, pomočnik zunanjega ministra v 2-2, za pooblaščenega ministra in izrednega poslanika v 2-2 na kraljevskem poslanstvu v Varšavi.

G. Vladislav Martinac se je rodil leta 1891 v Cupriji. Pravno fakulteto je končal v Parizu leta 1913, pisar drugega razreda na kraljevskem poslanstvu v Madridu je postal 31. novembra 1916, dodeljen pa je bil v zunanje ministristvo. Na poslaniško mesto v Pariz je prišel 27. junija 1917. Pisar drugega razreda na istem poslanstvu je postal 19. oktobra istega leta, novembra 1917 pa tajnik kraljevske misije v USA. Pisar 1. razreda je postal na poslanstvu v Parizu leta 1918, tajnik 5. razreda na stockholmskem poslanstvu 3. marca 1919, tajnik 4. razreda na poslanstvu v Bernu 23. novembra istega leta, tajnik 3. razreda 22. marca 1920, tajnik 2. razreda na praškem poslanstvu 1. oktobra istega leta, na poslanstvu v Rimu 12. marca 1922, tajnik 2. razreda zunanjega ministristva pa 18. marca istega leta. 22. oktobra 1922 je postal tajnik 2. razreda na poslanstvu v Atenah, 1. razreda pa 1. decembra istega leta. 31. januarja 1923 je bil pa upokojen.

Tajnik 5. skupine na poslanstvu v Bruslju je postal 28. oktobra 1927, na poslanstvu v Pragi 29. novembra 1928, šef odseka političnega oddelka zunanjega ministristva je pa postal 6. junija 1929.

V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kr. namestništva in na predlog predsednika vlade in zunanjega ministra so imenovani:

Dragan Božović, svetnik 4-2 na poslanstvu v Sofiji, za svetnika 4-2 v zunanjem ministristvu;

Nikola Suica, tajnik pete skupine prvega periodičnega povišanja na poslanstvu v Sofiji, za svetnika 4-2 na istem poslanstvu;

dr. Evgen Čulek, pisar v 8. skupini na poslanstvu v Sofiji, za tajnika v 7. skupini na istem poslanstvu.

Anketa za nov vozni red

Maribor, 15. julija.

Direkcija državnih železnic v Ljubljani je sklicala za sredo, dne 4. avgusta v Ljubljani anketo za novi vozni red 1938-39. Z ozirom na to prosi Tujskoprometna zveza »Putnik« v Mariboru vse občinske urade, tujsko-prometna društva, podružnice SPD in ostale tujskoprometne ustanove na območju bivše Mariborske oblasti, da pošljejo najkasneje do 25. julija na Zvezin naslov utemeljene predloge in želje za spremembo voznega reda, posebno z ozirom na potrebe tajskega prometa.

Nesreča na planinah

Tržič, 15. jul.

Zadnje čase smo že večkrat imeli priliko poročati o manjših nesrečah v naših gorah. Te dni se je zopet zgodila na pobočju Storžiča dovolj resna nesreča, zaradi katere so morali v ljubljansko bolnišnico odpeljati 13-letnega Viljama, sinčka čevljar-skega pomočnika Radona s Tržiča. Viljem Radon se je napotil v manjši družbi proti Storžiču, kjer je plezal po poti navzgor. Na nekem mestu mu je nogo nenadoma spodneslo, da je omahnil raz pola v kup skalovja, kjer se je nevarno poškodoval na glavi.

Cela vrsta manjših nesreč

Ljubljana, 16. julija.

V bolnišnico so pripeljali nocojšnjo noč in tekomp dopoldneva celo vrsto ponesrečenec. Tako je prišel celo iz Prezida pri Cabru, ki sicer spada pod zagrebško banovino ter imajo od tam očitno bližje do bolnišnice na Sušak, Karlovec ali Zagreb, neki Malnar Jože, ki je doma tako nesrečno padel s podstrešja, da si je zlomil desno nogo v kolku. V Ljubljano so ga pripeljali z nekim osebnim avtomobilom, daljava meri skoraj 150 kilometrov.

V strojnih tovarnah in livarnah

V Ljubljani se je včeraj pripetila manjša nesreča delavcu Musoliniju Francu. Na nogo mu je padel težek kos železa, ki mu je močno poškodoval nogo, zlasti stopala. — V Mostah pri Ljubljani se je pripetila

nesreča s cirkularko,

in sicer upokojenemu prometnemu uradniku Titanu, ki je prišel v bližino cirkularke tedaj, ko je bil stroj v največjem pogonu. Cirkularka je Titanu zelo poškodovala palec na roki. — Dijak Belinc Franc z Jegličeve ceste je

pri telovadbi na Taboru

padel s krogov tako nesrečno, da si je pri tem zlomil levo roko. — Na Opekarski cesti je 8-letna hči magistrata, uradnika Uršiča, mala Ferdinandanda,

padla na kup črepij,

pri čemer si je močno porezala male ročice, da so jo vso okrvavljeno morali brž odpeljati v bolnišnico. — Iz Podlipca v bližini Dobričica na Dolenjskem, so pri posestniku Trunkelju obrali otroci sadje na vrtu. Pri tem je domača 17-letna hči Marija

padla z drevesa

tako nesrečno, da si je pri tem zlomila levo roko.

Čigavi so konji

St. Vid, 16. julija.

St. Vid nad Ljubljano ima danes res dogodek posebne vrste. Dva tulca sta pripeljala tja šest konj, za katere se dosedaj še ni moglo ugotoviti, kam so namenjeni in kdo je prav za prav njihov lastnik. Na žvinskih potnih listih stoji ime Franc Kalan iz Velenja. Gonjač pa je povedal, da je namenjen s temi konji v Cerknico, kjer da jih je kupil g. Sivko iz Sv. Vida nad Cerknico. Kdo, naj sedaj razume to uganko! Očividno je samo to, da so konji na poti opešali in da so toliko prestrašeni, da se jih je morala v St. Vidu nad Ljubljano usmiliti občina. Spremljevalec tudi pravi, da je ves denar že porabil za krmiljenje živali, tako da sedaj še sam ničesar ima, s čimer bi si krajšal dolgo pot. Dokler se ne bo oglašil lastnik, bodo živali ostale na šentvidski občini.

Čudno odkritje v zvezi z iskanjem letalke Earhardove

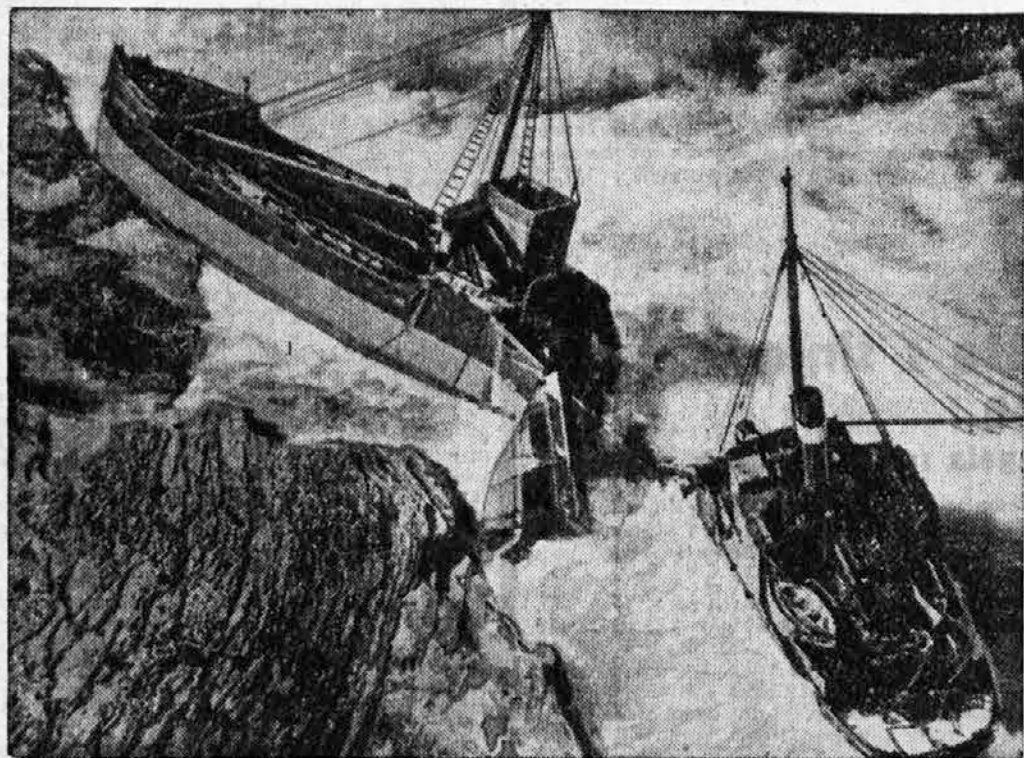
„Lepše je življenje med divjaki“

Med onimi, ki iščejo sledu za izgubljeno letalko Earhardovo, je tudi ameriški poročnik Lambrecht. Kakor metulj od rože do rože, leta s svojim letalom od otoka do otoka po Tihem oceanu, ker želi biti ravno on tako srečen, da odkrije kraj, kjer je morala pristati, ali kjer se je ponesrečila drzna letalka Earhardova. Pred nekaj dnevi pa je na tem svojem iskanju naletel na čudno odkritje. Nekako 250 kilometrov južno od zemeljskega ravnika leže v Tihem oceanu otoki Phoenix. Preko njih je letel pred nekaj dnevi tudi poročnik Lambrecht. Tu se ni spustil, pač pa je imel namen obiskati mal otokič Haal, ki leži ne daleč od prometne pomorske poti. Kljub temu, da je dajal vse mogoče znake, ga na ladjah, ki so tedaj plule mimo, niso opazili, ali pa on ni ujel njihovih znakov.

Ker se je zdelo letalcu Lambrechtu tudi to verjetno, da je Earhardova pristala na tem otoku, se je spustil s svojim vodnim letalom na morje ter se z majhnim gumijastim čolnom pripeljal na otok.

Kakor hitro pa je stopil na suho, so začeli od vseh strani drveti skupaj tamkajšnji domačini v skromnih oblekah, na kakršne so se pač tam navadili, ter že od daleč metati na nenavadnega prišleca svoja kopja. Poročnik Lambrecht je spoznal, da je najbolje zanj, če se s temi divjaki ne spušta v boj. Zato je hitro zbežal spet nazaj v svoj čoln. Istočasno pa so se pojavili na otoku med črnici-domačini tudi štirje beli ljudje, prav tako napravljeni, kakor divjaki. Letalec jih je hitro na-

govoril po angleško, vendar tega jezika najbrže niso znali, kajti sami so govorili — pravi Lambrecht — nek nerazumljiv jezik. Vendar pa so vsaj toliko lahko razumeli letalca, da bi rad pristal na tem otoku, pa da si ne upa zaradi divjih domačinov. Omenjeni štirje belokožci so kmalu pregovorili divjake, da so ukrotili svoje bojno razpoloženje in da so dali tudi poročniku Lambrechtu mir, ko je spet stopil na obrežje malega otoka. Letalcu so hiteli pripovedovati najrazličnejše zanimive stvari. Tudi to so povedali, da že davno niso videli v bližini otoka kakšnega letala. Lambrecht jih je seveda tudi vprašal, kako so zašli na ta samotni otok. Moral je vendar biti prepričan, da se tu niso rodili. Povedali so mu, da so nekoč pluli mimo tega otoka, pa jih je nenadoma zalotil vihar in so se le s težavo rešili na suho. S katero ladjo so se tedaj vozili, tega niso hoteli povedati. Tudi na vprašanje, odkod so in kateri narodnosti pripadajo, niso hoteli odgovoriti. Letalski poročnik se jim je takoj ponudil, da jim pomaga oditi s tega otoka. Sam jih sicer ne bi mogel vseh štirih vzeti s seboj na svoje letalo, vendar pa — je dejal — lahko sporoči kakšni ladji, da jih mimogrede vzame s seboj in odpelje domov. Ni pa bil malo presenečen, ko so mu njegovo ponudbo odklonili. Dejali so, da si ne žele vrniti se v svojo domovino, ker da so na tem otoku zelo zadovoljni in srečni. Bili so celo malo hudomušni. Rekli so, da je mnogo lažje živeti med divjaki, kakor pa med civiliziranim svetom.

Strahotna nesreča na morju. Vihar je butnil parnik ob pečine v Neusüdwalessu in ga pretrgal na dvoje.

Zgradba, kjer bo japonski predsednik vlade varen pred atentatorji

Na Japonskem se v zadnjih letih neprestano ponavljajo atentati na pomembne politične osebnosti. V strahu pa so sedaj Japonci tudi za samega svojega predsednika vlade. Da ta strah ni samo namišljen, priča dejstvo, da so v zadnjem času v glavnem japonskem mestu Tokiu zgradili prav po vojaško trdno zgrajeno hišo, v kateri bi bil predsednik vlade varen pred kakršnikoli atentatom.

Ta zgradba je na prvi pogled prav taka, kakor kakšna navadna vila. Toda, to samo na prvi pogled. V resnici je zgrajena iz močnega železobetona, v katerega so vdelana težka jeklena vrata. Tik za vrati pa so postavljene strojnice. Zgradba ima čisto svojevrstne prostore, kjer je za varnost človeškega življenja, tudi takšnega, kakor ga živi predsednik japonske vlade, dobro preskrbljeno. Poleg tega je v tej hiši nekaj tajnih hodnikov. V nekem oddelku zgradbe so v tleh vodoravno ležeča vrata, skozi katera je mogoče priti po tajnem

rovu do posebnega malega letališča, ki je tudi tako dobro skrito, da ga je res težko opaziti.

Poročila, ki prihajajo iz Japonske od gotovo dobro poučenih strani, pravijo, da je življenje predsednika japonske vlade v neprestani nevarnosti. To bi dokazovali, kakor rečeno, tudi že sami umori ministrov in drugih vodilnih osebnosti, ki jih je v zadnjih letih zasledila roka atentatorjev v samem Tokiu. Precej bi bilo treba prostora, če bi hoteli navesti imena vseh tistih nekdajšnjih japonskih predstavnikov, ki so bili umorjeni. Pred šestnajstim leti je predsednik japonske vlade Haru na krut način končal svoje življenje, ker se je nekaterim zameril zaradi njegove neugodne politike nasproti vzhodnoazijskim pokrajinam. Med ostalimi umorjenimi so bili tudi bivši finančni minister Junosaki, Puy in Juko Hamaguchi.

Zaradi številnih atentatov na odlične japonske predstavnike ni čudno, če so sedaj Japonci sklenili, da uporabijo vse tehniške izume, ki bi

Emir Abdullah, ki bi rad postal kralj nove arabske države Palestine s Transjordanijo. Morda se je zato toliko zamislil v kraljevo igro.

preprečili še nadaljne umore. Zato so tudi zgradili omenjeno zgradbo, v kateri bo lahko njihov predsednik vlade varen in bo tako v miru brez strahu za svoje življenje lahko opravljal svoj državniški posel. Ta utrjena zgradba res kaže, da se mu ne bo treba bati atentatorjev na vsakem koraku.

Pes preplaval 15 km

Že v mnogih primerih so ugotovili tudi pri živalih veliko vztrajnost. To lastnost pa kažejo tudi živali predvsem takrat, kadar jim trda prede ali celo, kadar se bore na življenje in smrt. Znano je, kako se n. pr. upira mačka, kadar ji preči najhujše. Naravnost neverjetno pa se zdi, kar pripovedujejo o nekem psu, ki je v strahu skočil v Bodensko jezero, da bi se preko njega rešil.

V pristanišču znanega mesta Lausanne ob Bodenskem jezeru so imeli veliko slavnost. Te slavnosti se je udeležil tudi neki Francoz Matthieu. Ko se je zvečer zmrščilo, so svečano razsvetlili vso obal. Svigale so v zrak rakete in nebo je kar žarelo v ognju. Matthieu je raketel na slovesnost tudi svojega psa, ki pa se je tega veličastnega prizora, ko je vse žarelo v bajni luči, očividno toliko prestrašil, da je stisnil rep med noge in jo ucvrl naravnost proti jezeru, kjer je nenadoma izginil. Na njem so takoj poslali čolne, toda niso ga mogli nikjer stakniti, čeprav so ga iskali dolgo časa. Ko se je Matthieu drugi dan s parnikom podal domov na francoski breg Bodenskega jezera, do kamor je rabil dve uri, mu je že primahal z repom nasproti njegov pes, za katerega je bil že prepričan, da ga ne bo nikdar več videl. Pes je preplaval v strahu pred razsvetljenim pristaniščem celih petnajst kilometrov, ne da bi čutil kakšne hujše posledice.

Šola za vodnike v Parizu

Letos je menda Pariz tisto mesto v Evropi, kjer je največ prometa in vrvenja po ulicah. Torej, ki pride tja in je seveda še precej pri denarju, gotovo najprej vpraša po človeku, ki bi ga vodil po pariških ulicah in mu razkazal vse znamenitosti, ki bi jih najbrže sam od sebe prežrl. Kdor pa nima denarja, se mora pač zadovoljiti s tem, kar sam vidi. V splošnem pa je prav tem času precejšnje pomanjkanje dobrih vodnikov, takšnih, ki tuju znajo tudi kaj zanimivega povedati, ne samo voditi ga od ulice do ulice. Toda kdo naj bi tak posel danes opravljal? Po tem je prav za prav nespametno povpraševati, saj se vedno najde za vsako stvar ljudi, da se le kaj zasluži. Hotelirji na vsak način težko opravljajo ta vodniški posel, ko imajo vendar po svojih hotelih dovolj dela. In vendar so ravno hotelirji tisti, ki bi od dobrih vodnikov lahko imeli največjo korist. Tega se pa tudi zavedajo in bi najraje imeli takšne avtomate, ki bi sami od sebe privabljali tuje v njihove hotele. Ker pa do tega še ni prišlo, in do sedaj tudi ni nikakih takšnih izgledov, so si v Parizu morali poiskati drugačno rešitev. Odprli so šolo, v kateri se izobražujejo tisti, ki so se oddčili za vodniški poklic. Ta šola, ki jo je ustanovil Destré, naj bi imela čisto drugačen učni načrt, kakršen je pa v veljavi po drugih šolah. To so prav za prav

neke vrste tečaji. Med učenci so sami izobraženci. Razumljivo je, da je med njimi največ dijakov, za njimi pa pridejo — znak krize je nabrže to — celo zdravniki, advokati in inženjerji. V tečaju se uče jezikov, zgodovine, zemljepisja in narodnega gospodarstva. Posebno važno polaga ravnatelj Destré na učenje umetnostne zgodovine, ne zane-marja pa tudi ne pravne vede. Poslovanje po najrazličnejših uradih mora poznati vsak od vseh podrobnosti. Zelo pazijo v šoli tudi na to, da se vsak dober seznanji z vsem, kar je potrebno kot prva zdravniška pomoč v sili. Najvažnejši predmet pa je menda oni, ki učenca uči pravičnega in vladnega obnevanja s tuji.

Zivljenje je pokazalo, da je radovednost lastnost predvsem dveh vrst ljudi: To so otroci in — tuji. Ker pa se tuji zanimajo za vsako najmanjšo stvar, posebno kadar pridejo v takšno mesto kakor je Pariz, kjer majhnih stvari skoro ni — jim je treba vsako stvar tudi primerno razložiti. Nikdar se ne sme zgoditi, da bi vodnik tuju dejal o kakšni stvari: »Tega pa ne vem...« V tem tečaju za vodnike se tudi uče, da je ta stavek zanje nemogoč. Da bi vodniki vedeli prav vse in tudi znali razložiti, je seveda nemogoče. Zato se pa morajo izvežbati v tem, da bodo takšna vprašanja, na katera ne vedo odgovora, znali vselej obrniti drugam... Tujec nikdar ne sme zapaziti, da niti domačini ne znajo razložiti svojih zanimivosti. To šolo pa so najbrže odprli predvsem zaradi tega, ker se dobro zavedajo, kaj to pomeni v materialnem oziru, če tuji radi prihajajo v njihovo deželo.

Radio

Podroben program ljubljanske in vseh evropskih postaj dobite v najboljšem in najcenejšem ilustriranem tedniku »Radio Ljubljana«. ki stane mesečno samo deset dinarjev. —

Programi Radio Ljubljana

Petek, 16. julija: 12 Z naših dobav (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13 Cas, spored, obvestila — 13.15 Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah) — 14 Vreme, borza — 15 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Srednješolska mladina in šport (Milan Vukotić, prof. - Zgb) — 19.50 Zanimivosti o izseljenih — 20 Spomini na Joh. Straussa (plošče) — 20.10 Kmetstvo deklet (gld. Kristina Hufner) — 20.30 Akademski pevski kvintet — 22 Cas, vreme, poročila, spored — 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi

Petek, 16. julija: Belgrad-Zagreb: 20 Vokalni koncert — 20.30 Violina — 21 Vokalni koncert — 21.30 Zbor — Dunaj: 19.40 Glasbene humoreske — 20.30 Igra — 21.35 Bruckneriana — 22.20 Zabavni koncert — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba — 21 Opereta »Harlekin« — Rim-Bari: 21 Orgle — 22 Pihala — Praga: 19.10 Južno-češko narodno — 20.55 Češka filharmonija — 22.20 Kvar-tet — Varšava: 20 Lahka glasba — 22 Večerni koncert — Berlin: 20.10 Komična opera »Orožar« — Königsberg-Vratislava-Lipsko-Monakovo: 18.30 Mozartova opera »Don Juan« — Hamburg: 20.10 Simfonični orkester — Köln: 20.10 Serenadni večer — Strassbourg: 21.30 Glas-balski večer.

Angleški dijak v tradicionalni noši. Cilinder in trdi ovrtnik ga menda še ne bosta napravila diplomata.

LJUBEZEN, KI UBIJA

Ni bilo treba posebno hude domišljije, da je človek našel zanesljivo sredstvo, da ga najde. Zadostovalo je samo, da sem se spomnil okoliščin, v katerih je dospel Edvard Termond v Pariz, kakor sem slišal od matere.

Iz enega ali drugega razloga — ke ga je preganjal spomin na krvavo zvezo ali ker se je bal sramote — se je očim tresel ob sami misli, da se utegne brat vrniti.

Ta brat se je zdaj vrnil.

Očim si bo prav gotovo prizadeval vse, kar je bilo v njegovih močeh, da ga pripravi do tega, da se vrne nazaj. Sešel se bo z njim, a ne v svojem stanovanju, zaradi žene in zaradi služinčadi ne. Inel sem torej pot, po kateri bom prišel do bivališča Edvarda Termonda: zasle-doval bom očima, ko pojde z doma. Tudi pri tem sta bili dve možnosti: ali se bosta z bratom dogovorila za sestanek v kakem zapuščenem okoliškem kraju ali pa se bo očim peljal kar na stanovanje, ki si ga je brat v Parizu poiskal.

Če bo izbral drugo pot, bo moja misel uspela. Če pa se bo oddločil za prvo, se bo pač treba zanašati na opis, ki sem ga čul od matere, kakšen je ta Edvard Termond, in se mu slediti od hipa, ko bo odšel od sestanka in v prvi domov.

Vohunstvo se mi je vedno zdelo nekaj sramotnega in še v tem hipu sem pomišljal, ali bi se poprijel tega sredstva ali ne. A kadar se člo-

vek bije, ne izbira orožja. Da bi došel do cilja, ki se je kakor svetilnik blestel pred menoj v daljavi, bi bil storil vse, samo tistega ne, kar bi prizadejalo bolelost moji materi.

Potem sem šel dalje: »Kaj pa potem, ko bom vedel za napačno ime Edvarda Termonda in za njegovo stanovanje? Kaj pa naj storim potem?«

Jaz ga pač nisem mogel prijeti in zapleniti njegovih papirjev ali mu napraviti preiskave, kakor bi to napravila preiskava.

Spominjam se, da sem zamislil dvajset načrtov zaporedoma, ki so bili vsi dobri, a vendar vsi neuporabni in sem jih vse po vrsti zavrgel. Znova sem se zatekel k dejstvu.

Če je ta človek res umoril mojega očeta, je bilo nemogoče, da ne bi prizor umora ostal v njegovi duši zarisan z neizbrisljivimi črkami. Saj sem moral v svojih nemirnih urah velikokrat videti obraz tega mrtveca, kateremu sem bil jaz tako podoben.

Ozrl sem se pri tej misli na očeta obraz, ki je visel na steni in ki si ga je oče le s težavo upal pogledati. Spomnil sem se pogovora, ki sva ga nekoč imela o tej stvari in kaj sem mu dejal takrat: »Ali mislite, da bi imela ta podobnost med menoj in med mojim očetom dovolj vzroka, da bi jaz spravil zločinca v smrtni strah?«

Zakaj ne bi te podobnosti izkoristil zdaj? Ni bilo treba drugega, kakor nenadoma predstaviti se Edvardu Termondu in ga istočasno vprašati po Rošdalu. Črke tega imena bi ga

morale rezati v dušo kakor v steklo.

Da, tako bi bilo treba storiti: vstopiti v njegovo sobo, kakor je stopil moj oče, v sobo v hotelu Imperialu in ga poklicati s tistim imenom, s katerim ga je poklical moj oče, in mu pokazati obraz njegove žrtve.

Če ni kriv, potem sem bil pripravljen, da se mu opravičim, da sem le pomotoma potrkal na njegova vrata.

Če pa je kriv, potem ga bo vsaj za nekaj hipov popadel strah, ki bo zame veljal toliko, kakor priznanje. Moja naloga pa bo, da na podlagi tega izvečem iz njega vzroke tega strahu. Kaki nagibi bi neki vplivali nanj? Dva prav gotovo: strah, da ga ne bi izsledili, in poželjenje denarja.

Treba bi bilo priti k njemu oborožen in z veliko vsoto denarja ter mu dati na izbiro dvoje: da mi proda nekaj pisem, ki mu jih je pisal brat in s katerimi ga je lahko držal v večnem strahu vsa ta leta, ali pa mu prestrelim glavo.

A, če bi mi odbil, da izročim pisma? Pojdi, sem si mislil, ali bo lopov, kakor je bil ta, mogel samo za trenutek pomišljati in se obotavljati?

Recimo, da bo sprejel ponudbo. Dal mi bo pisma, ki dolže očima umora, in potem bo odšel, pustil ga bom, naj gre, kakor je odšel iz hotela Imperiala, kadil bo cigaro in plačilo za izdajstvo svojega brata bo imel v žepu, kakor ga je imel za izdajstvo, ki ga je zagrešil do mojega očeta.

Da, pustil ga bom, naj gre, zakaj če bi ga ubil, bi nujno prišlo do tega, da se razkrije vsa

ta grozna zgodba zločinov in krvi, kar sem pa na vsak način hotel prikriti.

»Oh, mati, mati, če bi vedela, kaj me je stala ljubezen do tebe,« sem ihtel.

In oči so mi spet zablodile na očetovo sliko in zdelo se mi je, da slišim iz teh oči in iz teh ust povelje, da se ne smem nikdar z nobeno stvarjo dotekniti srca tiste, ki jo je ta mrtvec tako ljubil — pa naj me to stane tudi maščevanje.

»Poslušal te bom,« sem odgovoril očetu, »in temu delu maščevanja se bom odrekel.« To se mi je zdelo kruta zahteva, a bilo je mogoče. Ali sem po vsem tem onega nesrečnika, očimovega brata, res sovražil? Res je streljal na očeta, a samo kot uslužno orodje v roki drugega, v roki svojega brata.

A tega drugega, očima, tega ne bom izpustil, kadar ga bom imel v rokah, njega, ki je zamislil, spočel, pripravil, plačal zločin, ki mi je ukradel vse moje življenje, ki mi je ukradel vse, od očeta do materine ljubezni, njega pravega, resničnega, edinega zločinca.

Da, držal ga bom in imel bom čas, da si izmislim maščevanje, da bom izvršil, ne da bi mati slutila niti trohice o tem dvoboju, iz katerega bom kot zmagovalec izšel — jaz. Omamljen sem bil od ponižanja, ki ga bom zadal temu človeku in se mu tako oddolžil za vse hudo mojega življenja in ta omama me je potiskala naprej. Vročina mi je vstajala v srcu, kadar sem se spomnil na maščevanje, ki je bilo tako blizu. To mi bo plačilo za vse to dolgo in trdo mučenje moje življenja.